

Από τις παρακάτω λέξεις ξεχωρίστε τις λέξεις που έχουν σχέση με το περιβάλλον και γράψτε τες στον κάδο ανακύκλωσης:

κίνδυνος-κινδυνεύω, περιβάλλον-περιβαλλοντικός, -ή, -ό, μόλυνση-μολύνω, ποίημα, ανακοίνωση, προστασία-προστατεύω, βράδυ-βράδια-βραδιάζω, ανακυκλώνω-ανακύκλωση, χρησιμοποιώ, αχρησιμοποίητος, -η, -ο, χειροποίητος, -η, -ο, βιότοπος, θαλάσσιο πάρκο, απειλεί, απειλή

Για να δω τι έμαθα...		Σημειώνω ένα ✓ στο αντίστοιχο κουτάκι		
Σ' αυτή την ενότητα έμαθα:	Χρειάζομαι ακόμα βοήθεια	Μπορώ μόνος μου	Μπορώ να βοηθήσω τον συμμαθητή μου	
Να χρησιμοποιώ ουσιαστικά σε πτώση γενική για να συμπληρώνω άλλα ουσιαστικά μέσα στην πρόταση.				
Να κλίνω σωστά τα προπαροξύτονα αρσενικά ουσιαστικά σε -ος.				
Να βρίσκω ρήματα που παράγονται από ουσιαστικά και επίθετα.				
Να γράφω μια επιστολή σε επίσημο και σε φιλικό ύφος.				
Να ξεχωρίζω τα οριστικά άρθρα από τους αδύνατους τύπους των προσωπικών αντωνυμιών.				
Να διακρίνω τις απλές από τις σύνθετες προτάσεις.				
Να υποστηρίζω την άποψή μου με επιχειρήματα.				

Η Ραλλού σάς προτείνει.

Αιτζής Μερκούριος, *Ουρανοκαμώματα*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2000.

Εκπαιδευτικό πακέτο «Μεσόγειος Θάλασσα, Πηγή ζωής», εκδ. Καλειδοσκόπιο, Αθήνα, 2002.

Μολυβιάτης Νίκος, *Μαθήματα στο Πράσινο*, εκδ. Σαββάλας, Αθήνα, 1998.

Πάλμερ Τζ. Σειρά: *Ανακύκλωση*, εκδ. Ερευνητές, Αθήνα, 1990.

Σακελλαρίου Χάρης, *Ο θυμός του Ποσειδώνα*, εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 1991.

Σακκά-Νικολακοπούλου Νίνα, *Χτίζοντας το σχολείο του αύριο*, εκδ. Φυτράκης, Αθήνα, 2004.

Χόλλαντ Μπ. και Λούκας Χ., *Φροντίστε τον πλανήτη μας*, εκδ. Μίνωας, Αθήνα, 1991.

Ψαραύτη Λίτσα, *Ανάσες και ψιθυροί του δάσους*, εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 1984.

David B., *Ο πλανήτης σε κίνδυνο*, εκδ. Σαββάλας, Αθήνα, 2004.

The earthworks group, *50 απλά πράγματα που μπορούν να κάνουν τα παιδιά για να σώσουν τη Γη*, εκδ. «Το ΠΟΝΤΙΚΙ», Αθήνα, 1990, μετάφραση Ρούσσοσ Βρανάς.

Το Εργαστήρι της Γλώσσας

1

Μετατρέψτε τα ρήματα των παρακάτω φράσεων σε ονόματα κάνοντας όποιες αλλαγές χρειάζονται:

- ✿ Ο καιρός άλλαξε. ➔ Η αλλαγή του καιρού.....
  - ✿ Η Εθνική μας ομάδα νίκησε. ➔ Η νίκη της Εθνικής μας ομάδας.....
  - ✿ Ο πολεμιστής φοβήθηκε. ➔ Ο φόβος του πολεμιστή.....
  - ✿ Το ρεύμα διακόπηκε. ➔ Η διακοπή του ρεύματος.....
- Μετατρέψτε τα ονόματα των παρακάτω φράσεων σε ρήματα κάνοντας όποιες αλλαγές χρειάζονται:
- ✿ Η μόλυνση της ατμόσφαιρας. ➔ Η ατμόσφαιρα μολύνεται.....
  - ✿ Η επιστροφή των ναυτικών. ➔ Οι ναυτικοί επιστρέφουν.....
  - ✿ Η γέννηση του μωρού. ➔ Το μωρό γεννιέται.....
  - ✿ Η ταλαιπωρία των επιβατών. ➔ Οι επιβάτες ταλαιπωρούνται.....

2

Στο κείμενο που ακολουθεί υπογραμμίστε το οριστικό άρθρο και κυκλώστε τους αδύνατους τύπους των προσωπικών αντωνυμιών:

«Το νέο εργοστάσιο δεν ήταν πολύ μακριά από την πόλη. Είκοσι όλα κι όλα λεπτά ποδοδρόμος. Το είδαν ν' απλώνεται τεράστιο, περιτριγυρισμένο με έναν ψηλό μαντρότοικο. Ολοκαίνουριο με τις σύγχρονες εγκαταστάσεις του και με δυο ψηλές καμινάδες που τις τύλιγε ένας πικνός μαύρος καπνός. Δεν τους άρεσε να τον βλέπουν να απλώνει τα σκούρα χέρια του γύρω από τα δέντρα και τα βράχια της περιοχής και να τα αρρωσταίνει».

Χάρης Σακελλαρίου, *Ο θυμός του Ποσειδώνα*, εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 1991 (δισκευή)

3

Γράψτε **οι, η, ι** στα κενά των παρακάτω λέξεων και τονίστε όπου χρειάζεται.

ποιήμα, ποιητής, πηγαίνω, ηθοποιός,
προσωποποίηση, πίνακας,
προειδοποίηση, πρόβλημα, χρησιμοποίηση,
ποδήλατο, φαρμακοποιός, επιπολιείο.

Το εργαστήρι της Γλώσσας

4

Συμπληρώστε τα κενά των προτάσεων βάζοντας τα ουσιαστικά που βρίσκονται στην παρένθεση στην κατάλληλη πτώση.

- ✿ Η ομιλία του **δασκάλου**..... (δάσκαλος) διακόπηκε από τον **θόρυβο**..... (θόρυβος) των αυτοκινήτων.
- ✿ Το χρώμα του **μαντρότοιχου**..... (μαντρότοιχος) ξεθώριασε από το χαλάζι και τις βροχές.
- ✿ Τα παιδιά, απ' όλους τους γιατρούς, φοβούνται πιο πολύ τους **οδοντίατρους**..... (οδοντίατρος) και τους **παιδιάτρους**..... (παιδιάτρος).
- ✿ Οι **κάτοικοι**..... (κάτοικος) του γειτονικού χωριού χρησιμοποιούν τα νερά των **χειμάρρων**..... (χείμαρρος) για να ποτίζουν τα χωράφια τους.

5

Συμπληρώστε τις παρακάτω προτάσεις με τις λέξεις που παράγονται από τις λέξεις που είναι μέσα στον κύκλο:

- ✿ Τα σχολικά είδη **ακριβαίνουν**..... κάθε χρόνο.
- ✿ Η Στέλλα και ο Χρήστος βρήκαν πρώτοι τη **λύση**..... του προβλήματος.
- ✿ Το βράδυ, η πλατεία **ησυχάζει**..... από τις φωνές των παιδιών.
- ✿ Οι οικοδόμοι **δουλεύουν**..... πολύ σκληρά.
- ✿ Ο πατέρας της Βαρβάρας είναι καπετάνιος και **ταξιδεύει**..... συχνά σε ξένες χώρες.
- ✿ Τον τελευταίο καιρό, ο Νίκος **άρχισε**..... να προσέχει περισσότερο την ορθογραφία του.

ακριβός
λύνω
ήσυχος
δουλειά
ταξίδι
αρχή

6

Συμπληρώστε μέσα στο κουτάκι **A** για κάθε απλή πρόταση και **Σ** για κάθε σύνθετη.

- ✿ Η Κέρκυρα, η Ζάκυνθος και η Λευκάδα είναι νησιά του Ιονίου πελάγους.
- ✿ Η Κρήτη είναι μεγάλο νησί.
- ✿ Ο Φίλιππος είναι ένα ψηλό και αδύνατο αγόρι.
- ✿ Το περασμένο Σαββατοκύριακο πήγαμε μια κοντινή εκδρομή.
- ✿ Τα κορίτσια παίζουν κρυφτό, κυνηγητό και κουτσό.

Σ

A

Σ

A

Σ